

GEMEENTE HEUMEN

Kadernota 2018-2021

13-6-2017

Inhoud

1	Leeswijzer	3
2	Algemeen financieel beeld	3
3	Programma's	6
3.1	Programma Leven.....	6
3.2	Programma Wonen	7
3.3	Programma Bouwen	9
3.4	Programma Toekomstbestendig.....	10
3.5	Programma Versterking Burgerparticipatie.....	10
3.6	Programma Financiën en Bedrijfsvoering.....	11
4.	Overzicht wijzigingen meerjarenperspectief 2018-2021	14
5	Bijgesteld financieel meerjarenperspectief 2018-2021	18
6	Reserves en weerstandscapaciteit	19

1 Leeswijzer

De kadernota 2018-2021 is dit jaar om diverse redenen beperkt in omvang. 2017 is het laatste volle jaar van de collegeperiode 2014-2018. Veel van de voornemens en plannen uit het op het coalitieakkoord "Sterk vanuit de kern" gebaseerde collegewerkplan zijn in uitvoering of al gerealiseerd. In deze kadernota ligt de focus vooral op de ontwikkelingen binnen de producten/werkvelden (autonome ontwikkelingen). Het aandeel nieuw beleid is beperkt. Het opstellen van een kadernota waarin de ontwikkelingen voor 2018 en volgende jaren worden geschetst behoort evenals het samenstellen van de programmabegroting 2018 nog tot de activiteiten van deze bestuursperiode. De resterende maanden zijn we druk doende met het afronden van het coalitieakkoord. De uitkomsten van deze kadernota bieden een nieuw te vormen bestuur voldoende financieel perspectief om nieuw beleid te ontwikkelen. Bij de aanbidding van de programmabegroting 2018 zullen wij in een terugblik een overzicht geven van de doelen die de afgelopen periode zijn gerealiseerd maar ook in een overdrachtsdocument aangeven welke nieuwe uitdagingen nog wachten.

Ten tijde van het samenstellen van deze nota zijn de onderhandelingen voor een nieuw kabinet nog niet afgerond waardoor ook de gevolgen van het kabinetsbeleid voor de periode 2017-2020 nog niet bekend zijn. De inhoud van de meicirculaire beperkt zich dan ook tot een vertaling van de gevolgen van de voorjaarsnota van het rijk voor het gemeentefonds.

In volgorde van de hoofdstukken van de programmabegroting worden de ontwikkelingen voor de periode 2018-2021 voor zover bekend beschreven.

In hoofdstuk 2 wordt een algemeen financieel beeld geschetst waarbij vanuit de landelijke ontwikkelingen de gevolgen voor de lokale situatie worden benoemd.

Hoofdstuk 3 bevat de (nieuwe) ontwikkelingen in de programma's met financiële gevolgen voor het financieel meerjarenperspectief.

Hoofdstuk 4 bevat de volgende onderwerpen:

- De wijziging in de stelposten voor loon- en prijsontwikkelingen
- De basisinformatie m.b.t. het aantal inwoners, woonruimten
- De wijzigingen in de bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen waarover 15 juni 2017 besluitvorming heeft plaatsgevonden en zienswijzen door de raad zijn uitgebracht.

Hoofdstuk 5 bevat het bijgesteld financieel meerjarenperspectief op basis van de ontwikkelingen in de programma's en overige financiële ontwikkelingen zoals die in hoofdstuk 4 zijn weergegeven.

In hoofdstuk 6 wordt de ontwikkeling van het eigen vermogen en de weerstandscapaciteit weergegeven.

2 Algemeen financieel beeld

Op 24 maart 2017 werd door het Centraal Planbureau het Centraal Economisch Plan (CEP) 2017 uitgebracht. De Nederlandse economie krijgt in 2017 en 2018 op diverse fronten een impuls. De export blijft het goed doen en bedrijven gaan naar verwachting meer investeren. Daarnaast leveren ook huishoudens (consumptie), woninginvesteringen en overheidsbestedingen een bijdrage aan de groei. De werkloosheid daalt dit jaar naar 4,9% en komt in 2018 uit op 4,7%. Hogere energietarieven en grondstofprijzen leiden ertoe dat de inflatie in de hele eurozone zal stijgen. In Nederland gaat het om een inflatiestijging van 1,6% in 2017 en 1,4% in 2018. Dit jaar bedraagt het geraamde overschot op de Rijksbegroting 0,5% bbp¹, en in 2018 neemt dat verder toe tot 0,8% bbp. Deze verbetering is vooral het gevolg van sterk toenemende belastingontvangsten en dalende uitgaven aan werkloosheidsuitkeringen. Het teruglopen van de gasbaten (door lagere productie en lagere prijzen) heeft juist een tegengesteld effect. De Nederlandse economie herstelt zich gestaag maar niet uitbundig van de grote recessie en de eurocrisis, met een groei van 1,8% dit jaar en 2,0% volgend jaar. In beide jaren gaat de productiegroei gepaard met een toename van de werkgelegenheid die

¹ Bbp= Het bruto binnenlands product (BBP) is de totale waarde van alle goederen die binnen de grenzen van een land zijn geproduceerd. Dit is het belangrijkste meetmiddel voor de inkomsten van een land.

gedreven wordt door de groei van de marktsector. Per saldo resulteert een daling van de werkloosheid naar 6,3% in 2017. Als gevolg van aanhoudend gematigd economisch herstel daalt het overheidstekort van 1,9% in 2015 tot 1,7% in 2016 en 1,2% in 2017. De economie groeit in de periode 2018-2021 met gemiddeld 1,7% per jaar. Een gelijk opgaande groei van werkgelegenheid en arbeidsaanbod zorgt voor een stabiele werkloosheid van 4,7%. De rente en inflatie lopen licht op, maar blijven laag. De overheidsbegroting komt uit op een overschot van 1,3% in 2021. Daarmee ontstaat financiële ruimte voor het kabinet om nieuw beleid te formuleren.

Door de VNG is gepleit voor meer stabiliteit in het gemeentefonds temeer omdat het voornemen bestaat de integratie-uitkering van het sociaal domein toe te voegen aan het gemeentefonds. Door de toevoeging stijgt de omvang van het gemeentefonds naar 25 miljard. Omdat op termijn verwacht wordt dat de uitgaven in het sociaal domein zullen toenemen zou een eventuele korting van het gemeentefonds extra zwaar drukken op de gemeentebegroting. Gemeenten hebben te maken met een oplopende opschalingskorting in het gemeentefonds tot 2025, een erfenis van het kabinet Rutte II ingesteld om gemeenten indirect te dwingen tot opschaling. VNG heeft er voor gepleit dat deze korting wordt ingetrokken. Tot slot van deze beschouwing memoreren wij de door de Financiële commissie van de VNG onder leiding van Rinnooy Kan bepleitte verruiming van het lokale belastinggebied, waarbij ruim 4 miljard verschoven zou worden van de rijksbelastingen om gemeenten meer financiële armslag te bieden.

De hierboven geschetste ontwikkelingen hebben mogelijk een grote impact op de financiële positie van gemeenten. Het nieuwe kabinet zal over deze en wellicht ook andere plannen die financiële gevolgen hebben een standpunt innemen.

Lokaal

Het begrotingsjaar 2016 is in financiële zin afgesloten met een overschot van € 1,2 miljoen, voor een groot deel veroorzaakt door incidentele baten door verkoop van gemeentelijk vastgoed. Het financieel meerjarenperspectief 2017-2020 zoals vastgesteld op 10 november 2016 en het resultaat van deze kadernota laten oplopende overschotten zien. De afgelopen bestuursperiode is door de decentralisatie van de middelen van het sociaal domein het totaal van de begroting toegenomen. Ondanks de toename van de financiële risico's is de omvang van de algemene reserve ultimo 2017 gelijk aan de omvang aan het begin van deze periode en is de doelstelling van het coalitieakkoord om het eigen vermogen te versterken hiermede gerealiseerd. Er is dus sprake van een gezonde financiële uitgangspositie voor de komende collegeperiode zodat eventuele tegenvallers kunnen worden opgevangen. Het eigen vermogen bedroeg bij aanvang van deze collegeperiode € 7,6 miljoen en zal naar verwachting eind 2017 zijn toegenomen met € 3,4 miljoen tot ruim € 11 miljoen. Medio juni 2017 is er sprake van een financieringsoverschot van € 5 miljoen waardoor voor de uitvoering van het investeringsplan een beperkte financieringsbehoefte bestaat. De begrotingsoverschotten brengen ook met zich mee dat door een positieve ontwikkeling van de liquiditeitsprognose volstaan kan worden met leningen met een kortere looptijd, wat met de huidige rente leidt tot een lagere rentedruk in de begroting.

April 2017 is regionaal besloten het inkoopkader voor de inkoop van ambulante zorg met ingang van 2018 te wijzigen. Het onderscheid tussen het contract met het samenwerkingsverband 'de Combinatie' en de zogenaamde kleine aanbieders komt te vervallen; vanaf 2018 krijgt iedere geselecteerde aanbieder een raamcontract. Er komt een strengere selectie van aanbieders op basis van kwaliteitscriteria en toepassing van kantelingsprincipes. Door de versterking van de regie op de gemeentelijke netwerken rondom Jeugd (o.a. CJG 'er op school) en Wmo, verwachten wij de gewenste samenwerking tussen kernteam, zorgaanbieders, scholen, jongerencoach, GGD, jeugd- en huisartsen, werk en inkomen, schuldhulpverlening, inloop – en vrijwilligersprojecten etc. te versterken. Deze maatregelen leveren een positieve bijdrage aan de kwaliteit van de zorg en helpen eveneens de kosten te beheersen.

In het financieel meerjarenperspectief 2018-2021 zoals dit in deze kadernota is verwoord, zijn de wijzigingen opgenomen van besluiten die uw raad de afgelopen maanden heeft genomen. De financiële consequenties van voorstellen die nog worden uitgewerkt na vaststelling van de kadernota worden opgenomen in de programmabegroting 2018.

Meerjarenperspectief 2018-2021	2018	2019	2020	2021
Vastgestelde meerjarenbegroting 2017-2020	459.912	854.231	997.543	997.543
Programma Leven	158.213	440.972	317.827	433.109
Programma Wonen	-193.000	-160.000	-110.000	-110.000
Programma Versterking Burgerparticipatie	-11.000	-11.000	-11.000	-11.000
Programma Financiën en Bedrijfsvoering	294.370	453.739	593.282	732.570
Hoofdstuk 5 overige wijzigingen	-148.580	-154.606	-187.026	-238.353
Resultaat perspectief 2018-2021	559.915	1.423.336	1.600.626	1.803.869

Opgemerkt moet worden dat de onzekerheden toenemen met het tijdsverloop. Desalniettemin kan gesteld worden dat het meerjarenperspectief in financiële zin voldoende mogelijkheden lijkt te bieden voor nieuw te ontwikkelen beleid.

3 Programma's

3.1 Programma Leven

3.1.1 Beleidsmatige ontwikkelingen

Ontwikkeling bijstand cliënten.

Sinds 2016 is het aantal bijstandsccliënten, voornamelijk als gevolg van een hogere instroom van statushouders, toegenomen. Dit heeft er toe geleid dat de bijstandslasten t.o.v. de huidige meerjarenraming 2017-2020 zijn toegenomen. De BUIG –uitkering die gemeenten van het rijk in het kader van de bijstandsuitkeringen ontvangen, wordt binnen het objectief verdeelmodel met ingang van 2018 aangepast. Voor de meerjarenraming 2018-2021 is voor de berekening van de lasten uitgegaan van een vernieuwde prognose waarbij mede als gevolg van een toenemende vraag aan arbeidsplaatsen en inzet door het Werkbedrijf een hogere uitstroom kan worden gerealiseerd. In de volgende tabel wordt de ontwikkeling van het aantal bijstandsccliënten (exclusief IOAW en IOAZ) weergegeven voor de berekening van de bijstandslasten en de BUIG-gelden:

	Cliënten	Geraamd 1)	verschil
Per 1 mei 2016	238	226	+12
Per 1 jan. 2017	253	250	+ 3
Per 1 jan. 2018	243	227	+16
Per 1 jan. 2019	227	220	+ 7
Per 1 jan. 2020	212	212	0
Per 1 jan. 2021	196	204	- 8

1) Raming van meerjarenperspectief 2017-2020

De bijgestelde raming van het aantal bijstandsccliënten leidt in vergelijking met het vastgestelde financieel meerjarenperspectief tot hogere lasten. Dit nadeel wordt meer dan gecompenseerd door een hogere raming van de BUIG-gelden gedurende deze periode. Het voordeel dat hierdoor ontstaat is mede het gevolg van het huidige verdeelmodel waarbij de lasten van 2016 de basis vormen voor de uitkering in 2018 en die van 2017 voor 2019. In de jaren 2016 en 2017 is min of meer sprake geweest van "voorfinanciering" waarvoor gedeeltelijk ook aanspraak is gemaakt op de vangnetregeling. De ontwikkeling van het aantal bijstandsccliënten (excl. statushouders) in relatie tot de lasten en BUIG-gelden is in onderstaande tabel weergegeven:

Bijstand	2018	2019	2020	2021
Lasten alg. bijstand/ IOAW/IOAZ/BBZ	3.635.459	3.447.790	3.207.585	2.915.946
Vastgestelde meerjarenbegroting 2017-2020	3.492.256	3.348.680	3.227.060	3.227.060
<i>Mutatie voor kadernota 2018-2021 (1)</i>	<i>-143.203</i>	<i>-99.110</i>	<i>19.475</i>	<i>311.114</i>
Raming BUIG-gelden meerjarenbegroting 2017-2020	3.060.996	3.216.475	3.183.525	3.183.525
Bijgestelde prognose	3.362.412	3.756.557	3.481.877	3.305.520
<i>Mutatie voor kadernota 2018-2021 (2)</i>	<i>301.416</i>	<i>540.082</i>	<i>298.352</i>	<i>121.995</i>
Totaal (1) +(2)	158.213	440.972	317.827	433.109

Ontwikkeling bijzondere bijstand

Het beroep op de verschillende regelingen die onderdeel uitmaken van het product bijzondere bijstand is de afgelopen jaren in onze gemeente sterk toegenomen terwijl landelijk sprake is van een daling van de lasten. De toename vergt een nader onderzoek naar de oorzaak van deze toename. De komende maanden willen we benutten om de historische uitgaven in beeld te brengen, de onderliggende gegevens te analyseren en in relatie te brengen met de landelijke ontwikkelingen. Bij de aanbidding van de programmabegroting 2018 willen wij met een oplossingsrichting komen en uw raad keuzemogelijkheden voorstellen.

BVO-DRAN Doelgroepenvervoer

In onze meerjarenbegroting zijn ten aanzien van het doelgroepenvervoer kosten opgenomen voor de Bedrijfsvoeringsorganisatie (€ 9.571) en voor de regiecentrale (€ 11.100).

Bij de besluitvorming over 1) de herintroductie van de Wmo-indicaties voor sociaal vervoer en 2) de meerjarenbegroting 2016-2020 van de BVO-DRAN, is besloten om nog geen budget voor ritkosten op te nemen, maar op basis van monitoring de werkelijke kostenontwikkeling 2017 te volgen. Rond de zomer is er informatie beschikbaar en wordt een stand van zaken opgemaakt. Deze vormt ook de basis voor het bepalen van de benodigde budgetten voor 2018 en verder. Op basis van deze stand van zaken nemen we de budgetten voor 2018 en verder op in de begroting 2018-2021.

Kunstgrasvelden s.v. Juliana '31.

Door voetbalvereniging SV Juliana '31 is voor 2018 een investeringssubsidie aangevraagd voor de vervanging van een kunstgrasveld (veld 5). Uit de onderhoudsplanning en uit de uitgevoerde kwaliteitsopname blijkt dat veld 5 in 2018 moet worden gerenoveerd. Op basis van de onderhoudsplanning is binnen het beschikbare budget voor investeringssubsidies rekening gehouden met vervanging van de kunstgrasmat door kunstgras met rubbergranulaat. Binnenkort zullen er nieuwe (Europese) richtlijnen verschijnen die "schoner" materiaal voorschrijven. Toepassing van dit materiaal brengt eventueel hogere investeringskosten met zich mee wat incidenteel tot een hoger subsidiebedrag kan leiden.

3.1.2. Financiële gevolgen

In dit onderdeel worden de financiële gevolgen van de voorgestelde wijzigingen van programma 1 Leven op een rij gezet:

Financiële gevolgen programma 1	2018	2019	2020	2021
Ontwikkeling bijstand cliënten	158.213	440.972	317.827	433.109
Totaal programma 1	158.213	440.972	317.827	433.109

3.2 Programma Wonen

3.2.1. Beleidsmatige ontwikkelingen

Omgevingswet

De Omgevingswet, die naar verwachting in 2019 in werking zal treden, integreert zo'n 26 wetten op het gebied van de fysieke leefomgeving. Hieronder vallen onderwerpen als bodem, bouwen, geluid, infrastructuur, mijnbouw, milieu, monumentenzorg, natuur, ruimtelijke ordening, waterbeheer, veiligheid en gezondheid. Met het samenbrengen in één wet beoogt de regering de ruimtelijke wetgeving "eenvoudig beter" te maken.

De Omgevingswet heeft tot doel: de inzichtelijkheid, voorspelbaarheid en het gebruiksgemak van het omgevingsrecht te vergroten, een integrale, samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving te realiseren, meer ruimte voor maatwerk (lokale afwegingsruimte) te creëren en een snellere en betere besluitvorming te bevorderen. De Omgevingswet is dus niet alleen een integratie van 26 sectorale wetten, maar vraagt ook een cultuuromslag. Meer afwegingsruimte voor gemeenten en een meer integrale benadering, betekent dat de gemeente de keuze over de kwaliteiten van een gebied (nog) beter moet onderbouwen en dat verschillende belangen en partijen vroegtijdig in het proces betrokken moeten worden. Met de Omgevingswet krijgt de gemeente meer ruimte om in te spelen op veranderende verhoudingen in de samenleving en de rol te kiezen die bij specifieke gebiedsopgaven past. Door deze wijzigingen heeft de Omgevingswet een grote impact op de gemeentelijke besluitvorming, op de verhouding tussen college en gemeenteraad en op de samenwerking met medeoverheden en uitvoeringsdiensten.

De invoering van de Omgevingswet heeft voor de gemeente een grote impact, vergelijkbaar met de decentralisaties in het sociale domein. De veranderopgave raakt grote delen van de organisatie, naast de inhoudelijke taakvelden bijvoorbeeld ook ICT, communicatie, HRM en financiën. Gedeeld eigenaarschap van het voorbereidingsproces is dan ook essentieel. Deze gemeenschappelijke verantwoordelijkheid vertaalt zich onder andere in een integrale projectgroep voor het implementatieproces. Het projectplan voor de Implementatie Omgevingswet wordt in juni vastgesteld

door het college. Het streven is om rond de jaarwisseling de ambitie voor de implementatie en het werken met de wet vast te stellen in een ambitiedocument. Met het ambitieniveau als vertrekpunt wordt door middel van een impactanalyse inzicht verkregen in de opgaven, die worden uitgewerkt in concrete uitvoeringsplannen.

Voor de jaren 2018 en 2019 wordt voorgesteld een structureel bedrag van € 50.000 per jaar beschikbaar te stellen om de kosten om de komst van de Omgevingswet voor te bereiden. Het gaat dan om projectkosten zoals: personele capaciteit, de inhuur van expertise en het mogelijk maken (regionale) bijeenkomsten e.d. Begin 2018 wordt op basis van het door de raad vastgestelde ambitieniveau en aan de hand van concrete programmaplannen op onderdelen meer inzicht verkregen in de benodigde kosten voor de verdere voorbereiding en uitvoering voor de komende jaren. Daarbij zal het naar verwachting gaan om kosten voor het opstellen van een omgevingsvisie, een omgevingsplan, trainingen, cursussen en kosten voor de implementatie van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). In het Regionaal Overleg Omgevingswet - waarin de gemeenten in het Rijk van Nijmegen zijn vertegenwoordigd - delen we kennis en wisselen we ervaring uit met regiogemeenten. Ook vindt afstemming plaats met de ODRN. Nadere informatie over de Omgevingswet voor de gemeente Heumen zullen we in de loop van dit jaar met u delen.

Uitvoeringsprogramma routekaart klimaatneutraal 2050

Op 6 april 2017 heeft uw raad de routekaart klimaatneutraal Heumen 2050 vastgesteld, en daarbij een amendement en motie aangenomen waarin het college wordt gevraagd een uitvoeringsprogramma op te stellen en een kader voor grootschalige duurzame energie te formuleren. Het uitvoeringsprogramma is op 6 juni door B&W vastgesteld en wordt op 13 juli 2017 aan de raad voorgelegd. Het bevat de acties die in de komende jaren worden uitgevoerd, zoveel mogelijk concreet gemaakt met benodigde menskracht en middelen.

De nadruk ligt op energie (minder aardgas, meer duurzame energie, minder elektriciteit) maar er is ook aandacht voor maatregelen op het gebied van mobiliteit, andere broeikasgassen dan CO₂, water, afval, grondstoffen en duurzame landbouw.

Het programma is ingedeeld naar de rol van de gemeente: de voorbeeldrol en de rol van aanjager. Wanneer de gemeente haar rol als aanjager zo wil gaan uitvoeren als in de routekaart opgenomen, vraagt dat structureel extra inzet. Via de kadernota wordt gevraagd om vanaf 2018 jaarlijks € 60.000 aan structureel budget ten behoeve van de aanjaagfunctie en voor procesondersteuning beschikbaar te stellen, bovenop het budget van € 40.000 dat al in de begroting is opgenomen voor milieuprojecten/routekaart.

Hart voor Malden

De gemeenteraad heeft in december 2016 een motie aangenomen waarin de leefbaarheid van Malden centraal staat. In 2018 voert de provincie onderhoud uit aan de N844. Als gevolg van het huidige provinciale beleid is het niet mogelijk de leefbaarheid vanuit onderhoudsmaatregelen te verbeteren. De provincie voert het onderhoud uit conform de huidige eigen beleidsdoelstellingen.

Voorgesteld wordt om in 2018 eventuele mogelijkheden te bezien in het licht van de herijking van de provinciale wegennetvisie en aan te haken bij het landelijke programma Beter Benutten Vervolg dat structurele gedragsverandering bij automobilisten beoogt. Dit programma loopt af. Met de provincie en de gemeente Nijmegen wordt een vervolg ontwikkeld dat zich specifiek richt op gedragsverandering van de automobilist op de N844. Totale kosten worden geraamd op € 200.000 waarvan € 33.000 aan de gemeente Heumen wordt gevraagd. De planvorming Herinrichting Kerkplein/Rijksweg/Promenade is van 2017 doorgeschoven naar 2018. Dit heeft als oorzaak dat de mede-eigenaar van het Kerkplein niet eerder uitsluitsel kan geven over de toekomst van haar bezit. In 2017 wordt parkeeronderzoek uitgevoerd om inzicht te krijgen in de behoefte en mogelijke oplossingen. Hierdoor is er voor planvorming en uitvoering van de Herinrichting Kerkplein/Rijksweg/Promenade aanvullend budget nodig waar we een voorstel voor indienen zodra er meer zicht is op de situatie.

IBOR

Als gemeente Heumen dragen wij zorg voor het beheer van de openbare ruimte en geven hier invulling aan op basis van een kwaliteit gestuurde aanpak. Het beheer van kapitaalgoederen in de openbare ruimte vormt een belangrijke gemeentelijke taak. Na aanleg van een object moet het onderhoud leiden tot een zo efficiënt mogelijke invulling van de levenscyclus of het nu een wegvak of een bomenlaan betreft. Door met de beschikbare middelen het onderhoud op een goede en efficiënte

manier in te richten, blijft de openbare ruimte voor de inwoners op een veilig en toegankelijk onderhoudsniveau. De openbare ruimte bestaat uit alle groenvoorzieningen, verhardingen, straatmeubilair, markeringen en bebording, straatverlichting, kunstwerken en faunavoorzieningen binnen onze gemeente.

Wij zien dat op deze punten bijsturing noodzakelijk is om op een goede manier de openbare ruimte te kunnen onderhouden, zodat die kan blijven voldoen aan het vastgestelde kwaliteitsniveau.

Met betrekking tot het onderhoud van de groenvoorzieningen staan we voor een sober onderhoudsniveau wat de afgelopen jaren met medewerking van de DAR en het Werkbedrijf is ingezet. We zien n.a.v. klachten van bewoners dat dit op diverse punten knelpunten geeft waardoor plaatselijke maatregelen noodzakelijk zijn. Ook zien we dat het onderhoud van bomen en het voldoen aan de veiligheidsaspecten meer inzet vraagt. Om zowel te kunnen inspelen op klachten als ook noodzakelijk onderhoud aan bomen te kunnen uitvoeren is een extra budget noodzakelijk van € 50.000.

Voor wat betreft de wegen starten we met het opstellen van een wegenbeheerplan waarin de onderhoudsmaatregelen voor de komende jaren worden bepaald en geraamd. Om het plan te kunnen opstellen wordt eerst een weginspectie uitgevoerd die input geeft voor het bepalen van de onderhoudsmaatregelen. De uitkomsten van het plan worden rond de jaarwisseling aan uw raad voorgelegd en tevens voorzien van voorstellen voor aanpassing van de dotatie aan de voorziening zodat de onderhoudsvoorziening wegen op een adequaat niveau blijft.

Tot op heden zijn renovaties van straten projectmatig aangepast en ontbreken de structurele middelen hiervoor in de meerjarenbegroting. Ruim voor de komende collegeperiode worden de noodzakelijke renovaties voor de komende jaren in beeld gebracht zodat bij de totstandkoming van een coalitieakkoord en collegeprogramma de resultaten kunnen worden meegenomen in de afwegingen en van de nodige dekkingsmaatregelen worden voorzien.

3.2.2. Financiële gevolgen

In dit onderdeel worden de financiële gevolgen van de voorgestelde wijzigingen van programma 2 Wonen op een rij gezet:

Financiële gevolgen programma 2	2018	2019	2020	2021
Omgevingswet	-50.000	-50.000		
Klimaatbeleid	-60.000	-60.000	-60.000	-60.000
Hart voor Malden (Beter Benutten)	-33.000			
IBOR (groen)	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000
Totaal programma 2	-193.000	-160.000	-110.000	-110.000

3.3 Programma Bouwen

3.3.1. Beleidsmatige ontwikkelingen

Sportcomplex Malden.

Met raadsmededeling nr. 4 en 26 bent u geïnformeerd over de stand van zaken m.b.t. de realisatie van het sportcomplex Malden. De ramingen voor de investeringen zijn gebaseerd op het prijspeil van 1 januari 2016. Als gevolg van prijs- en bouwkostenstijgingen dient rekening gehouden te worden met aanpassing van het investeringsbedrag. Medio oktober 2017 zal volgens de planning de aanbesteding plaatsvinden. Op basis van de resultaten van de aanbesteding zal er actualisatie plaatsvinden van de investeringsbedragen en de daarbij behorende lasten. Zo mogelijk worden deze cijfers verwerkt in de programmabegroting 2018 of een wijziging daarop.

Wonen

Sinds de vaststelling van de woonvisie in 2006 hebben er op het beleidsterrein van het wonen ontwikkelingen plaatsgevonden die nopen tot het opstellen van een nieuwe woonvisie. Als belangrijke ontwikkelingen in de laatste jaren kunnen worden genoemd:

1. de veranderde woningmarkt als gevolg van de kredietcrisis in 2007/2008

2. de herziening van de Woningwet in 2015, op grond waarvan woningcorporaties zich meer moeten richten op hun kerntaak, de ontwikkeling en het beheer van sociale huurwoningen
3. de toenemende instroom van vluchtelingen, vooral uit Syrië, maar ook uit andere landen
4. de demografische ontwikkeling en dan vooral de huishoudensverdunding en de toenemende ontgroening en vergrijzing
5. de extramuralisering van de zorg.

Om adequaat in te kunnen spelen op de ontwikkelingen is het noodzakelijk een nieuwe woonvisie op te stellen. Een woonvisie waarin het zwaartepunt niet ligt op de nieuwbouw van woningen, maar juist op de bestaande woningvoorraad en de eventuele aanpassing daarvan aan de veranderende behoefte. In november 2016 is aan bureau Companen opdracht gegeven voor het uitvoeren van scenario-analyses en het op basis daarvan opstellen van een woonvisie en jaarprogramma c.q. uitvoeringsagenda. De planning is erop gericht de Woonvisie en uitvoeringsagenda in oktober ter vaststelling aan uw raad voor te leggen.

Een belangrijk onderdeel van de uitvoeringsagenda is de woningbouwprogrammering. Er bestaat een spanning tussen de gewenste woningbouw, vooral op binnenstedelijke transformatielocaties, en de beperkte mogelijkheden die de gemeente Heumen op dit moment heeft op grond van de in (sub)regionaal verband gemaakte programmeringsafspraken. Deze vormen voor de provincie het toetsingskader voor bestemmingsplannen die voorzien in woningbouw. Deze spanning noopt tot een herijking van het gemeentelijke woningbouwprogramma. Deze herijking zal tegelijkertijd met de Woonvisie aan u worden voorgelegd

3.4 Programma Toekomstbestendig

De ontwikkelingen met financiële consequenties die zich in dit programma voordoen, kunnen binnen het bestaande programma worden opgelost.

3.5 Programma Versterking Burgerparticipatie

3.5.1. Beleidsmatige ontwikkelingen.

Traject Rijk van Nijmegen 2025.

Het traject Rijk van Nijmegen 2025 is door de gemeenten van het Rijk van Nijmegen samen met de Rabobank eind 2015 gestart. Het doel is om community 's op te zetten op sociaal economisch gebied om de regio te versterken. November 2016 is de tweede fase gestart met de uitvoering van een 25 tal regionale projecten. Voor coördinatie en publiciteit, maar ook voor aanjaaggeld voor projecten is voor 2017 € 600.000 beschikbaar gekomen. Dit is opgebracht door:

Gemeenten Rijk van Nijmegen	€ 200.000
Rabobank	€ 200.000
Provincie	€ 200.000

De gemeentelijke bijdrage is naar inwonertal verdeeld en voor Heumen geraamd op € 11.000. Op 8 november 2016 heeft ook het college van de gemeente Heumen deze bijdrage toegezegd. De tweede fase loopt tot en met 2017. Aangezien tal van projecten nu worden opgestart en nog jaren zullen doorlopen, is het te verwachten dat dit traject een jaarlijkse bijdrage zal vragen van de gemeenten. De bijdrage van de gemeente Heumen wordt geraamd op € 11.000.

3.5.2. Financiële gevolgen

In dit onderdeel worden de financiële gevolgen van de voorgestelde wijzigingen van programma 5 Versterking burgerparticipatie op een rij gezet:

Financiële gevolgen programma 5	2018	2019	2020	2021
Traject Rijk van Nijmegen 2025	-11.000	-11.000	-11.000	-11.000
Totaal programma 5	-11.000	-11.000	-11.000	-11.000

3.6 Programma Financiën en Bedrijfsvoering

3.6.1. Beleidsmatige ontwikkelingen

E-facturatie.

Vanaf uiterlijk eind november 2018 zijn we als gemeente wettelijk verplicht onze facturen in elektronische vorm op te stellen, te verzenden en ontvangen en te zorgen dat automatische en elektronische verwerking mogelijk is (e-facturatie). Dit kan op termijn voordelen bieden zoals besparing van tijd en geld, kleinere kans op fouten en snellere betaling. Ook is het goed voor het milieu omdat met e-facturering papier wordt bespaard. De facturen moeten aan een aantal eisen voldoen, vastgelegd in de richtlijn 2014/55/EU artikel 6. Het is bijvoorbeeld verplicht om informatie over kortingen en toeslagen in de e-factuur op te nemen, evenals de leveringsdetails en informatie over de begunstigde van betaling. Ook moet bijvoorbeeld verplicht in de e-factuur opgenomen worden: proces en factuurkenmerken, de factuurperiode, informatie over de verkoper, de koper, de begunstigde van betaling en de fiscaal vertegenwoordiger van de verkoper, verwijzing naar de overeenkomst en betalingsinstructies. Om de invoering van de e-facturatie te realiseren zijn aanpassingen nodig aan in onze financiële systemen. Het gaat om éénmalige kosten van € 12.000 voor de invoering (aanpassingen, aansluitingen e.d.) en naar verwachting een bedrag van € 5.000 aan structurele kosten voor de benodigde software.

Formatie Informatieveiligheid.

Per 25 mei 2018 is de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) van toepassing. Dat betekent dat er vanaf die datum dezelfde privacywetgeving geldt in de hele Europese Unie (EU). De Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) geldt dan niet meer.

De AVG zorgt onder meer voor:

- versterking en uitbreiding van privacyrechten
- meer verantwoordelijkheden voor organisaties
- dezelfde, stevige bevoegdheden voor alle Europese privacytoezichthouders, zoals de bevoegdheid om boetes tot 20 miljoen euro op te leggen bij misbruik of verlies van persoonsgegevens.

Het is dus van groot belang om de risico's op misbruik en verlies van persoonsgegevens te minimaliseren en om grip te hebben op alle verwerkingen van persoonsgegevens binnen onze organisatie. De AVG verplicht gemeenten om een Functionaris Gegevensbescherming aan te stellen als interne toezichthouder op deze verwerkingen. Informatieveiligheid is een randvoorwaarde voor veilig gebruik van persoonsgegevens. Als hulpmiddel voor het implementeren en borgen van informatieveiligheid bij gemeenten heeft de Informatiebeveiligingsdienst (IBD) een set van maatregelen opgesteld en vormgegeven in de Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten (BIG). Deze baseline is gebaseerd op de wereldwijde richtlijn ISO27002 en is gericht op het minimaliseren van risico's op beveiligingsincidenten. De Chief Information Security Officer (CISO) heeft een coördinerende en adviserende rol bij het implementeren en borgen van de veiligheidsmaatregelen en het afhandelen van incidenten. Deze rol is met de overgang van de medewerkers naar de iRvN intern nog niet structureel belegd. De formatie voor deze beide functies samen vraagt een uitbreiding van 1 f.t.e (€ 60.000). waarbij voor de invulling samenwerking gezocht zal worden met de gemeenten in het Rijk van Nijmegen. De implementatiekosten worden geschat op eenmalig € 15.000 voor het inrichten van de beveiligingsmaatregelen.

Formatie griffie

De werkgeverscommissie heeft besloten de formatie van de griffie uit te breiden met 0,89 f.t.e. wat structureel een bedrag vergt van € 60.000.

3.6.2 Gemeentefonds

Zoals de laatste jaren gebruikelijk is, werd op 31 mei de meicirculaire uitgebracht. Vanwege de demissionaire status van het kabinet is de inhoud gebaseerd op de uitkomsten van de Voorjaarsnota en bevat de circulaire in afwachting van het kabinet geen nieuwe beleidsontwikkelingen. Het geraamde accres is alle jaren opwaarts bijgesteld als gevolg van een hogere inflatiepercentage dan bij de Miljoenennota in september 2016 werd voorzien. Daarnaast heeft het kabinet besloten om

€ 342 miljoen extra uit te geven ter compensatie van de stijging van de pensioenpremie hetgeen zich in het kader van de normeringssystematiek ook vertaalt in een toename van het Gemeentefonds. Daarnaast neemt door een stijging van het aantal inwoners, woonruimte en bijstandsontvangers de algemene uitkering toe. De hogere lasten als gevolg van de stijging van de inflatie, lonen en toename van het aantal inwoners en woonruimten wordt gecompenseerd met een toename van de algemene uitkering uit het gemeentefonds en stijging van inkomsten.

Het participatiebudget dat bestaat uit een SW-deel en participatiebudget wordt op grond van het werkelijk aantal SW-medewerkers herzien en leidt voor onze gemeente t.o.v. de uitkomsten van septembercirculaire tot een neerwaartse bijstelling.

Per saldo zijn de mutaties van het gemeentefonds en het participatiebudget voor wat betreft het SW-deel voor de meerjarenbegroting in onderstaande tabel weergegeven.

Gemeentefonds	2018	2019	2020	2021
Mutatie t.o.v. begroting 2017-2020	525.338	690.616	720.553	883.685
Aanpassing participatie-uitkering SW-deel	-31.192	-20.061	-17.906	-6.534
Totaal	494.146	670.555	702.647	877.151

Middelen ter uitvoering van rijksbeleid.

De algemene uitkering voor 2018-2021 bevat ook middelen ter compensatie van hogere uitgaven als gevolg van rijksbeleid. Deze middelen worden in de uitwerking van de programmabegroting 2018-2021 gereserveerd en bestaan uit de volgende onderwerpen:

	2018	2019	2020	2021
Gemeenschappelijke taken onder regie van de VNG	18.677	21.174	21.493	22.000
Kindertelefoon, Sensor, vertrouwenspersoon	15.157	15.157	15.157	15.157
Integratie uitkering WMO (huishoudelijke zorg)	48.071	48.071	48.294	94.332
Voorschoolse voorziening peuters				9.109
Armoedebestrijding ouderen en kinderen	52.122	50.059	50.059	50.059
Totaal	134.027	134.461	135.003	190.657

Deze middelen zijn vanwege de reservering (gewaarmerkt geld) niet opgenomen in het resultaat zoals gepresenteerd in deze kadernota.

De integratie-uitkering WMO en Jeugdwet wordt verhoogd met het inflatiepercentage zoals aangegeven in het CEP 2017. Bij de uitwerking van de programmabegroting staan hier ook stijgende budgetten tegenover. De mutaties hebben geen effect voor het resultaat van de meerjarenbegroting 2018-2021 omdat het saldo wordt verrekend met de bestemmingsreserve sociaal domein.

Ter informatie worden de mutaties van de integratie-uitkering WMO en Jeugdwet in vergelijking met de huidige meerjarenbegroting in de volgende tabel weergegeven:

integratie-uitkering sociaal domein	2018	2019	2020	2021
WMO	65.227	65.750	85.933	82.656
Jeugdwet	112.835	112.835	131.144	145.736
Totaal	178.062	178.585	217.077	228.392

3.6.3. Stelposten

Rente financiering

Op basis van de uitgangspunten van de kadernota 2017-2020 wordt voor de berekening van de kapitaallasten van nieuwe investeringen een rentepercentage van 2% gehanteerd. Dit percentage is

gerelateerd aan het rentepercentage voor een 40-jarige lineaire lening naar de inzichten medio april 2017. Op basis van dit uitgangspunt wordt meerjarig de financiële druk die verband houdt met de kapitaallasten in raadsvoorstellen tot uitdrukking gebracht. Zo ook voor de investeringen voor de realisatie van het sportcomplex Malden.

Op basis van de huidige inzichten is ook de verwachting van het CPB dat het renteniveau de komende jaren nog niet fors zal stijgen. De raming van de rentelasten in de meerjarenbegroting wordt afgeleid van de liquiditeitsprognose en de daarvan afgeleide financieringsbehoefte. Op basis van een liquiditeitsprognose met thans een overschot aan liquide middelen van € 5,7 miljoen en rekening houdend met de investeringen in de komende 4 jaren, is een doorrekening gemaakt van de financieringslasten voor de komende jaren en vergeleken met de huidige rentedruk in de begroting. De renteopbrengsten van aan derden verstrekte geldleningen (hypotheekpersoneel) en de rente van grondexploitatie nemen als gevolg van vervroegde aflossingen c.q. dalende boekwaarden af. Conform vorig jaar nieuw ingezet beleid wordt voorgesteld geen rente te activeren tijdens de bouw van het sportcomplex Malden.

In onderstaande tabel worden de mutaties als gevolg van het aangepast beleid weergegeven. Het betreft bedragen in vergelijking met het huidig vastgesteld meerjarenperspectief 2017-2020.

Renteontwikkelingen	2018	2019	2020	2021
rente kort- en langlopende geldleningen	61.746	167.948	162.547	44.741
rente rekening courant	-6.566	-1.597	-1.030	
Lagere renteopbrengsten grondcomplexen i.v.m. afname boekwaarden.	-9.975	-56.465	-92.026	-15.687
Lagere renteopbrengsten leningen aan derden (hypotheek)	-27.128	-23.129	-32.441	-39.740
rente rioolrechten/afvalstoffenheffing	3.215	-15.995	-24.052	-5.995
Correctie geactiveerde rente sportcomplex Malden	-69.068	-162.578	-212.920	-211.989
Rente financiering	-47.776	-91.816	-199.922	-231.570
Rente kapitaallasten sportcomplex Malden			215.557	211.989
Totaal	-47.776	-91.816	15.635	-19.581

Medio oktober 2017 vindt de aanbesteding van de bouw van het sportcomplex Malden plaats. De investeringsbedragen worden dan doorgerekend naar het prijspeil van 2017. Ook is dan inzicht verkregen in de resultaten van subsidieaanvragen. Er vindt dan een herberekening plaats van de investeringsbedragen en de bijbehorende lasten. Zo mogelijk bij de aanbesteding van de programmabegroting 2018 zullen wij de financiële effecten voor de meerjarenbegroting dan kenbaar maken waarbij ook de noodzakelijke omvang van de bestemmingsreserve sportcomplex Malden zal worden betrokken.

3.6.4. Belastingen

Met betrekking tot het tarievenbeleid worden voor de programmabegroting 2017-2020 de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- De tarieven voor de afvalstoffenheffing / reinigingsrechten worden bepaald op 100% van de kosten
- De tarieven voor de heffing van leges en hondenbelasting worden aangepast aan de prijsinflatie conform de septembercirculaire
- De heffing van de onroerend zaakbelastingen mag maximaal stijgen met het inflatiepercentage dat in de meicirculaire wordt gehanteerd. Een eventuele aanpassing van het tarief wordt afhankelijk gesteld van de waardeontwikkeling naar de peildatum van 1 januari 2017.

3.6.5. Financiële gevolgen

In de volgende tabel worden de financiële gevolgen van de voorgestelde wijzigingen van programma 6 Financiën en Bedrijfsvoering op een rij gezet:

Financiële gevolgen programma 6	2018	2019	2020	2021
e facturering	-17.000	-5.000	-5.000	-5.000
Formatie gegevensbescherming en CISO	-75.000	-60.000	-60.000	-60.000
Uitbreiding formatie griffie	-60.000	-60.000	-60.000	-60.000
Gemeentefonds	494.146	670.555	702.647	877.151
Rente	-47.776	-91.816	15.635	-19.581
Totaal programma 6	294.370	453.739	593.282	732.570

4. Overzicht wijzigingen meerjarenperspectief 2018-2021

In de voorgaande hoofdstukken zijn per programma de financiële gevolgen van besluitvorming door de raad en relevante ontwikkelingen in beeld gebracht.

4.1. Stelposten in de meerjarenbegroting

Stelpost loonontwikkeling

De salarissen worden voor de programmabegroting 2018 berekend naar het salarisspeil 1 januari 2017. Met betrekking tot bepaling van de omvang van de loonsom is rekening gehouden met overheveling van formatie naar de samenwerking ODRN.

De totale loonsom van bestuur en gemeentepersoneel in vaste dienst bedraagt voor 2017 € 6.717.000.

Voor 2017 wordt in de meicirculaire rekening gehouden met een stijging van de lonen voor de overheid van 2,2% en voor 2018 2,4%. In de meerjarenbegroting is een stelpost opgenomen van € 190.324 in 2018 oplopend naar € 210.241 in 2019 en volgende jaren. Het verschil wordt meegenomen in deze kadernota.

Ontwikkeling loonkosten	2017	2018	2019	2020	2021
Loonsom als basis voor berekening	6.717.000	6.864.774	7.029.529	7.029.529	7.029.529
Percentage meicirculaire voor loonontwikkeling	2,2%	2,4%			
Per jaar	- 147.774	- 164.755	0	0	0
cumulatief		- 312.529	- 312.529	- 312.529	- 312.529
Geraamd in begroting 2017-2020		190.324	210.241	210.241	210.241
T.b.v. kadernota		-122.205	-102.288	-102.288	-102.288

Stelpost prijsontwikkeling

De stelpost prijscompensatie wordt bij de aanbidding van de programmabegroting aangepast aan de uitkomsten van de septembercirculaire; in deze kadernota wordt de meicirculaire toegepast. De basis voor de prijscompensatie is voor 2018 bepaald op € 4,048 miljoen, excl. de budgetten sociaal domein. Conform de meicirculaire wordt voor 2017 op basis van het CEP 2017 een inflatiepercentage gehanteerd van 1,2 % , voor 2018 1,4%, voor 2019 1,7%, voor 2020 1,6% en voor 2021 1,7%. De mutaties voor de stelpost prijsontwikkeling voor de kadernota 2018-2021 zijn in de onderstaande tabel weergegeven:

Externe kosten / inflatie	2018	2019	2020	2021
Basis voor berekening	4.048.000	4.104.672	4.174.451	4.241.243
Percentage meicirculaire voor prijsontwikkeling	1,40%	1,70%	1,60%	1,70%
Per jaar	-56.672	-69.779	-66.791	-72.101
Cumulatief	- 104.672	- 174.451	- 241.243	- 313.344
Geraamde stelposten (2017-2020)	72.324	117.120	170.642	170.642
T.b.v. kadernota	-32.348	-57.331	-70.601	-142.702

4.2. Ontwikkeling pensioenpremies

Per 1 januari 2017 is de pensioenpremie verhoogd van 18,8 % naar 21,1%. De loonkosten nemen hierdoor jaarlijks toe met € 115.000. De cao voor het gemeentepersoneel loopt 1 mei 2017 af en de VNG is nog in onderhandeling met de bonden over een nieuwe cao.

4.3. Basisinformatie m.b.t. aantal woningen en inwoners

Het aantal woningen en inwoners is mede bepalend voor de berekening van de algemene uitkering uit het gemeentefonds, het sociaal deelfonds en de gebundelde rijksbijdrage. Dit geldt ook voor de uitgaven voor de uitvoering van de Participatiewet, de WMO, Jeugdwet en de bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen voor zover die gebaseerd zijn op het aantal inwoners.

Aantal woningen

Voor de bepaling van het aantal woningen wordt als basis de statistiek van het CBS gehanteerd. Per 1 januari 2016 bedraagt het aantal woonruimten 7.096. Het woningbouwprogramma is gebaseerd op de besluitvorming die in de raad van juli 2015 heeft plaatsgevonden. Dit geheel leidt tot bijstelling van de prognose en kan als volgt worden gepresenteerd:

Uitvoeringsjaar	Planning aantal woonruimten	Aantal per 31-12	Prognose 1)	Mutatie
2016	72	7.168	7.186	-18
2017	75	7.243	7.242	1
2018	42	7.285	7.278	7
2019	52	7.337	7.319	18
2020	35	7.372		

1) Prognose van het huidig meerjarenperspectief 2017-2020

Aantal inwoners

Als basis voor de berekening van het aantal inwoners is de stand per 1 januari 2016 gehanteerd voor de bevolkingsstatistieken van het CBS:

	Inwoners	Vorige prognose	verschil
Per 1 jan. 2017	16.468	16.394	74
Per 1 jan. 2018	16.478	16.443	35
Per 1 jan. 2019	16.469	16.412	57
Per 1 jan. 2020	16.453	16.372	81
Per 1 jan. 2021	16.432		

Op 1 januari 2017 bedraagt het aantal inwoners 16.468 inwoners, een stijging van 74 inwoners ten opzichte van de raming in de begroting 2017. Deze stijging t.o.v. de meerjarenbegroting is o.a. het gevolg van de instroom van statushouders en de daarmee verband houdende gezinshereningen.

4.4 Bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen

Conform de Begrotingsrichtlijnen Rijk van Nijmegen 2018 wordt voorgesteld de bijdrage aan de gemeenschappelijke regelingen voor 2018 te verhogen met 1,22%. Wanneer door besluitvorming in de diverse gemeenteraden en het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regelingen

wijzigingen optreden in de bijdrage aan de gemeenschappelijke regelingen zullen die met de aangepaste bedragen in de programmabegroting 2018 worden opgenomen. In een analyse worden de afwijkingen toegelicht. De hogere bijdrage als gevolg van de prijscompensatie wordt verrekend met de stelpost prijsontwikkeling. De aanpassing van de gemeentelijke bijdrage aan gemeenschappelijke regelingen op grond van beleidsontwikkelingen is in onderstaande tabel weergegeven:

Gemeenschappelijke Regelingen	2018	2019	2020	2021
MGR				
arbeidsmatige dagbesteding	-33	-33	-33	-33
loonkostensubsidies	15.853	29.401	41.937	40.169
SW-deel (bijdrage op basis van kostprijs)	120.120	73.384	53.420	87.006
bijdrage investering Boekweitweg	-8.183	-6.430	-4.669	-2.738
module bestuursondersteuning	1.884	1.884	1.884	1.884
module ICT	10.600	19.075	5.592	-7.383
ODRN				
Consequenties overheveling VTH-taken per 1 januari 2018.	-44.458	-22.458	-22.458	-22.458
Totaal	95.783	94.823	75.673	96.447

MGR Rijk van Nijmegen

In het raadsvoorstel m.b.t. de begroting 2018 van de MGR Rijk van Nijmegen dat 15 juni 2017 behandeld is, worden de wijzigingen aangegeven t.o.v. het vastgestelde financieel meerjarenperspectief 2017-2020.

ODRN

In september 2016 heeft de gemeenteraad besloten de overdracht van de VTH-taken naar de ODRN in afwachting van de procesgang uit te stellen. Medio juli 2017 wordt een hernieuwd voorstel aan de gemeenteraad voorgelegd om per 1 januari 2018 de taken over te dragen.

In de meerjarenbegroting 2017-2020 zijn voor de aansluiting al bedragen opgenomen variërend van € 50.000 in 2017 tot € 30.000 in 2018 en volgende jaren. Hernieuwde besluitvorming leidt tot verschuiving van de budgetten. Met de ODRN zijn nieuwe afspraken gemaakt over de kosten. Deze afspraken betekenen t.o.v. de vastgestelde meerjarenbegroting een verlaging van € 50.000 in 2017, een verhoging van het budget van € 44.458 in 2018 en van € 22.458 in 2019 en volgende jaren.

4.5. Ontwikkelingen na vaststelling programmabegroting 2017

Met ingang van 2015 wordt maandelijks een rapportage opgesteld van de afwijkingen t.o.v. de vastgestelde c.q. gewijzigde begroting. Op basis van de rapportages van oktober 2016 t/m april 2017 zijn er afwijkingen geconstateerd die van invloed zijn op de meerjarenbegroting 2017-2020. In de kadernota worden alleen de mutaties met een structureel karakter meegenomen voor het financieel meerjarenperspectief. De afwijkingen zijn opgenomen in de volgende tabel:

Maandrapportage	2018	2019	2020	2021
Oktober 2016	-2.500	-2.500	-2.500	-2.500
Januari 2017	27.518	27.518	27.518	27.518
Februari 2017	-1.240	-1.240	-1.240	-1.240
Maart 2017	-7.256	-7.256	-7.256	-7.256
April 2017	8.668	8.668	8.668	8.668
Mutatie voor kadernota 2018-2021	25.190	25.190	25.190	25.190

N.b. In de maanden november en december 2016 zijn er geen mutaties geweest die van structurele invloed zijn op de meerjarenbegroting.

4.6. Financiële gevolgen

De financiële gevolgen van de in hoofdstuk 4 weergegeven wijzigingen worden in onderstaande tabel samengevat:

Overige wijzigingen	2018	2019	2020	2021
Stelpost loonontwikkeling	-122.205	-102.288	-102.288	-102.288
Stelpost prijsontwikkeling	-32.348	-57.331	-70.601	-142.702
Ontwikkeling pensioenpremies	-115.000	-115.000	-115.000	-115.000
Bijdrage gemeenschappelijke regelingen	95.783	94.823	75.673	96.447
Ontwikkeling na vaststelling programmabegroting 2017	25.190	25.190	25.190	25.190
Totaal	-148.580	-154.606	-187.026	-238.353

5 Bijgesteld financieel meerjarenperspectief 2018-2021

In de voorgaande hoofdstukken zijn de ontwikkelingen die voorzien worden voor de periode 2017-2020 aangegeven. De financiële consequenties hiervan leiden tot een bijgesteld financieel meerjarenperspectief 2017-2020. In de onderstaande tabel zijn deze consequenties samengevat:

Meerjarenperspectief 2018-2021	2018	2019	2020	2021
Vastgestelde meerjarenbegroting 2017-2020	459.912	854.231	997.543	997.543
Programma 1 Leven	158.213	440.972	317.827	433.109
programma 2 Wonen	-193.000	-160.000	-110.000	-110.000
programma 5 bouwen	-11.000	-11.000	-11.000	-11.000
programma 6 bedrijfsvoering	294.370	453.739	593.282	732.570
overige wijzigingen financieel meerjarenperspectief 2018-2021	-148.580	-154.606	-187.026	-238.353
Resultaat perspectief 2018-2021	559.915	1.423.336	1.600.626	1.803.869

6 Reserves en weerstandscapaciteit

Op basis van de uitkomsten van de kadernota 2018-2021 is de ontwikkeling van het verloop van het eigen vermogen in onderstaande tabel weergegeven.

PROGNOSE VERLOOP ALGEMENE RESERVE VOLGENS KADERNOTA 2018-2021			
ALGEMENE RESERVE			
saldo 31 december 2016	conform jaarrekening 2016		€ 3.002.027
resultaat jaarrekening 2016			€ 1.204.201
vorming bestemmingsreserve Veldschuur Nieuwe Stijl			-/-€ 1.204.201
Stand per 1 januari 2017			€3.002.027
MUTATIES KADERNOTA 2015-2019			
vlgs. maandrapp. april	boekjaar 2017	€ 290.789	
vlgs. kadernota '18 -'21	boekjaar 2018	€ 559.915	
	boekjaar 2019	€ 1.423.236	
	boekjaar 2020	€ 1.600.626	
	boekjaar 2021	€ 1.803.869	
			€ 5.678.435
Saldo algemene reserve ultimo 2021			€8.680.462
Stille reserves			€ 9.820.000
Saldo weerstandscapaciteit ultimo 2021			€18.500.462